

سیر تکاملی رهیافت های ترویج کشاورزی از انتقال نوآوری تا نظام دانش و اطلاعات کشاورزی

اسماعیل آهنگری^۱ محمد رضا اکبری^۲

۱ و ۲، دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج کشاورزی دانشگاه تهران

Ahangari.tarvij@ut.ac.ir

نظام ترویج به منظور نشر دانش در سال ۱۸۶۴ در دانشگاه کمبریج شکل گرفت. فلسفه اولیه این نظام یعنی نشر دانش نقطه شکل گیری اندیشه خلق نظام ترویج و آموزش کشاورزی در ایالات متحده آمریکا شد که این نظام نقش موثری در توسعه کشاورزی آمریکا به ویژه قبل از جنگ جهانی دوم داشت. پایان جنگ جهانی دوم و استقلال کشورها، موجب تقسیم بندی کشورهای به جهان اول (آمریکا و تعدادی از کشورهای اروپایی)، جهان دوم (شوروی سابق و چین و ...) و جهان سوم (سایر کشورهای که در هیچ یک از دو گروه قبل قرار نمی گرفتند) شد. این تقسیم بندی موجب رقابت ایدئولوژیکی بین جهان اول و دوم برای سیطره بر جهان سوم شد. از این رو جهان اول که شامل آمریکا با نظام سرمایه داری است برای جلوگیری از پیوستن کشورهای جهان سوم به نظام سوسیالیستی دست به اجرای اصل چهار ترومن زد که طبق این اصل نظام ترویج و آموزش کشاورزی آمریکا جهت یاری رساندن به توسعه کشاورزی جهان سوم به این کشورها معرفی شد. کشورهای جهان سوم که پذیرای این نظام بودند از نظر ساختار و کارکرد اجتماعی با کشور ایالات متحده تفاوت داشتند و از طرفی دیگر این کشورها، از لحاظ تاریخی، اجتماعی، فرهنگی و محیطیستی از همگنی خاصی برخوردار نبودند. بنابراین نظام ترویج و آموزش کشاورزی وارداتی به کشورهای جهان سوم قادر به انطباق با شرایط محیطی نبود و در توسعه کشاورزی این کشورها تاثیر ناچیزی گذشت. از این رو، صاحب نظران ترویج و آموزش کشاورزی با ایجاد و خلق مکانیسم های جدید ترویجی در قالب رهیافت های نوین ترویج کشاورزی به رفع این نقیصه پرداختند. رهیافت های ترویج کشاورزی در طول تاریخ تکامل خود، چهره های جدیدی به خود گرفته است. بنابراین هدف مطالعه حاضر که از نوع توصیفی-مروری است واکاوی سیر تکاملی رهیافت های ترویج کشاورزی از انتقال نوآوری تا نظام دانش و اطلاعات کشاورزی است.

واژه های کلیدی: ترویج کشاورزی، رهیافت ترویج، اصل ترومن، توسعه کشاورزی